

På vei til skolen

- et felles førskoleopplegg for barnehagene i Søgne kommune 2009 -

Bakgrunn for felles førskoleplan i Søgne kommune:

Dette heftet er utarbeidet for å sikre kvaliteten på førskolearbeidet i alle barnehagene i Søgne kommune. Barnehagene i Søgne består av både en-, to- og fleravdelings-barnehager. Vi har private private og kommunale barnehager, samt private familiebarnehager.

Heftet er utarbeidet av styrer, spesialpedagog og pedagogiske ledere i noen av Søgnes barnehager. Det viser hvilke tema førskolebarna skal innom i løpet av siste år i barnehagen, samt noen tips til aktiviteter.

Alle barnehagene skal innom de gitte tema, men alle står fritt til å bruke andre aktiviteter enn det som er foreslått her. Det er også opp til hver enkelt barnehage å velge mål for temaene.

- på vei til skolen...

Heftet er utarbeidet av:

Lillian Severinsen, pedagogisk leder Torvmoen barnehage
Anne Suvatne, pedagogisk leder Spiren barnehage
Siren Lauvsland, spesialpedagog, Søgne kommune
Erlend Bakke, styrer Sjøstjerna barnehage

Felles førskoleopplegg for barnehagene i Søgne kommune.

For at førskolearbeidet skal bli best mulig for alle er det viktig å tenke ”bredt”. Førskolebarn kan variere fra 4 til 7 år i modenhet, og førskoleopplegget må være slik at alle føler *mestring* i det de holder på med. Ut fra barnehageperspektiv må det være lek-relatert, og læringsarenaene kan være både ute og inne. Barn lærer på ulike måter gjennom mange sanser. Derfor er det viktig med ulike innfallsvinkler på det vi holder på med.

Formålet med dette felles opplegget er ikke at barna skal måles i hva de kan og ikke kan. Det skal være en pekepinn på hva barna har vært innom i løpet av førskolearbeidet i barnehagen.

TRAS- og **MIO-**skjema brukes som observasjonsmateriell for å ta utgangspunkt i barnas forutsetninger der de er. TRAS (tidlig registrering av språkutvikling) sikrer barns språklige utvikling og hindrer at forsinket utvikling blir oversett. MIO er observasjonsmateriell i forhold til matematikk der man krysser av for hel, delvis eller manglende mestring i forhold til ulike observasjonspunkt.

Tema alle førskolebarn skal innom:

- Språklig bevissthet.
- Førmatematikk.
- Trafikkopplæring.
- Forskning/eksperimentering.
- IKT, data i barnehagen.
- Skoleforberedende aktiviteter.

I beskrivelsen av tema er det med forslag til verktøy og aktiviteter som kan brukes.

Vi teller

Språklig bevissthet.

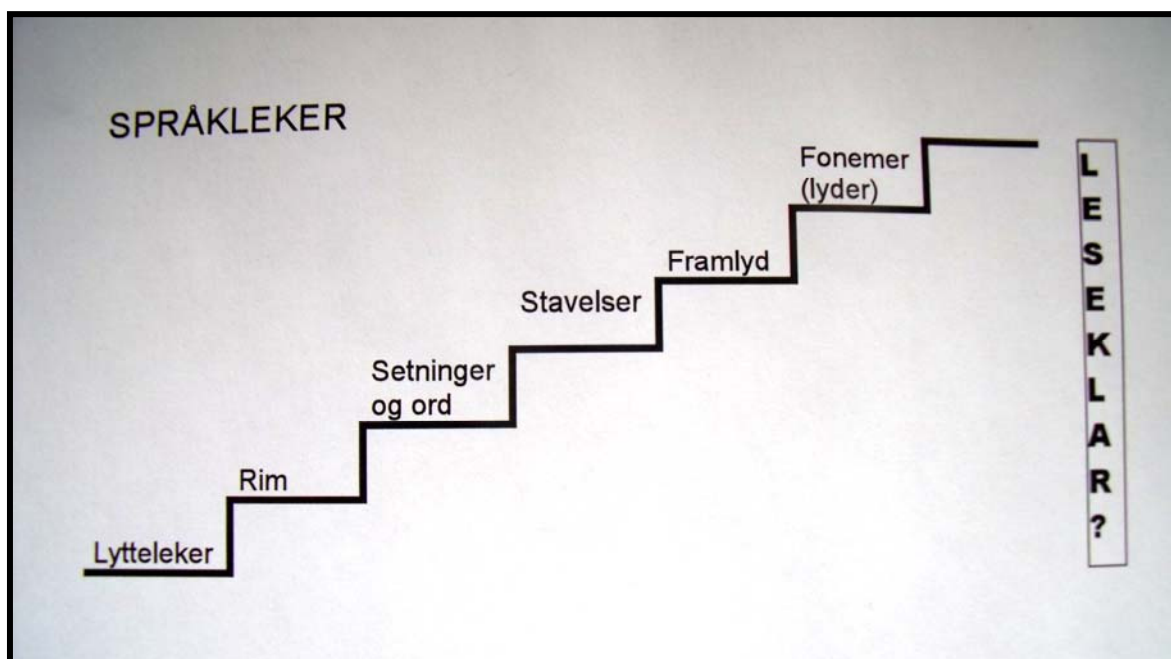
Språklig bevissthet er et samlebegrep for å kunne reflektere over språket. Resultater fra undersøkelser viser at språklig bevissthet har direkte sammenheng med lese- og skriveopplæringa. Målet for førskoletreninga er ikke å lære barna å lese, men å danne grunnlag for lesing i skolen.

Verktøy:

- **Lesetrappa** til Jørgen Frost: utviklingstrinn i språkutvikling. Les mer i ”Plan for lese- og skriveopplæring i Søgne kommune”.
- **Språksprell**, et pedagogisk opplegg basert mye på rim og regler. Barna leker med språket slik at de blir mer bevisst på lyd og uttale.
- **Snakkepakka**. Gjennom to- og tredimensjonale verktøy synliggjøre ord og begrep.

Forslag til aktiviteter:

- Høytlesning.
- Lage bokstaver med kroppene, pinner, tau osv.
- Rimlek, elling, regler.
- Lage rimebøker.
- Klappe/tromme stavelser.
- Sangleker
- Etablere egen skrivekrok i barnehagen.
- Ordbilder, skrive navn på ting i barnehagen.
- Kims lek
- Mitt skip er lastet med

Lesetrappa til Jørgen Frost.

Førmatematikk.

Fokus på matematikk i tidlig alder har betydning for senere prestasjoner i skolen. (Dowker 2005). Når vi jobber med små barn er mengdebegrep og forståelse viktigere enn selve tallene.

Verktøy:

- **Mattepakka**, en koffert full av spill og leker med fokus på matematiske oppgaver.
- **Lek og Lær**, cd-rom spill med div matematiske oppgaver.
- **Laget for sansene**. Ta- og følekort.
- **Snakkepakka**.

Forslag til aktiviteter:

- Jobbe med ulike former og mønster.
- Grunnbegreper i matematikk:
 - Relasjonsbegreper: lengde, høyde, tykkelse, tyngde, bredde, størrelse, masse, antall.
 - Kvantitetsbegreper: alle, mange, få, ingen, noen.
 - Rekkefølge begreper: først-sist, foran-bak, over-under, før-etter
 - Formbegreper: sirkel, trekant, firkant, kvadrat.
- Orienter seg
- Tid
- Egnede eventyr fra Snakkepakka.
- Matte i hverdagen. Tradisjonelt eksempel: når barna er med og dekker bordet handler det om både antall, form og plassering.
- Terningspill.

Trafikkopplæring.

Barna trenger å utvikle kunnskap, ferdigheter og holdninger i forhold til trafikk. Denne kunnskap bygges opp gradvis og starter med det nære og kjente.

- **Tarkus, barnas trafikkvenn**, et trafikkpedagogisk opplegg for barnehagen. Les mer og bestill materiell på www.tryggtrafikk.no
- Bli kjent med nærmiljøet og trafikken der. Rundt barnehagen eller i nabolaget.
- Vær oppmerksom på trafikk, skilter og regler når barnehagen er på tur.
- Trafikklotto
- Tarkuslotto

Tarkus

Forskning/eksperimentering.

Barn lærer å iaktta, undre seg, eksperimentere, beskrive og samtale om fenomener i den fysiske verden.

Verktøy:

- Sider på internett:
 - www.vilvite.no
 - www.univers.no
 - www.naturfag.no
 - www.nysgjerrigper.no

Forslag til aktiviteter:

- Vannmølle
- Vindmølle
- Elektrisitet
- Lys/lyd
- Is/vann/damp
- Hastighet

IKT, data i barnehagen.

Bruk av data og diverse elektronisk utstyr blir mer og mer vanlig overalt. I barnehagen er det viktig at barna blir kjent med at utstyret finnes og ser og lærer litt om hvordan vi bruker det til enkle operasjoner.

Forslag til aktiviteter:

- Egnede pc-spill.
- Datasertifikat, enkle mål for hva barna skal klare på datamaskinen premieres med et datasertifikat. Eksempel:
 - Skru av og på maskinen.
 - Skrive/tegne i egnede programmer og skrive ut.
 - Ta bilde med digitalkamera og skrive ut.
 - Lete etter ting på Internett.

Litt voksehjelp må påregnes, men det er viktig at barna er med på prosessen og ser resultatet.

Skoleforberedende aktiviteter.

Siste året i barnehagen prøver vi å gjøre barna kjent med en del begreper og situasjoner som er vanlig i skolen.

- Kjenne igjen eget navn.
- Øve på riktig blyantgrep.
- Tegne/fargelegge.
- Skolebegrep. Eks: pult, tavle, pennal, friminutt m.m.
- Selvstendighetstrening. Eks: Klessertifikat, man krysser av for ting barna klarer selv, og utsteder et sertifikat når målet er nådd. Mer motiverende enn bare å øve.
- Ta imot og utføre beskjed.
- Vente på tur.
- Besøke skolene barna skal begynne på til høsten.

